

Toimittajayhteistyökokous, Kanta-palvelut

Aika 8.12.2021 klo 9–11.30

Paikka Teams

Osallistujat Kutsutut

1 Kokouksen avaus, Lise-Lotte Holmberg / Kela

Puheenjohtaja Lise-Lotte Holmberg, Kela, avasi kokouksen.

2 Ajankohtaista säädösvalmistelusta, Anna Kärkkäinen / STM

Anna Kärkkäinen, STM, esitteli säädösvalmistelun ajankohtaiset asiat.

Ei kommentteja tai kysymyksiä.

3 Kokonaisarkkitehtuurilinjausten esittely, Riikka Vuokko / STM

Riikka Vuokko, STM, esitteli kokonaisarkkitehtuurilinjauksen.

Kysymys: Kari Heinonen: Onko EU-tekoälysäätelyn (nykyisiin suunnitelmiin perustuen) suunnalta ajateltu tulevan jotain erityisiä vaikutuksia kokonaisuudistuksen lainsäädäntötyöhön?

Vastaus: Anna Kärkkäinen: On tunnistettu tekoälyyn liittyvää sääntelytarvetta, nyt seurataan EU-sääntelyn ja Suomen yleislainsäädännön kehitystä, ja kokonaisuudistuksen seuraavissa vaiheissa on tarkoitus toteuttaa soteen liittyvää sääntelyä.

Kommentti: Kari Heinonen: Arkkitehtuurilinjauksien asiakkaiden etä-/digipalveluiden kehittämistavoite on varmaankin tunnistettu kipukohtaksi, jos/kun ei ole mitään "virallista tietoa" siitä miten EU-AI kriteerejä palvelusuosittelemme, oirearviointeihin yms. (tai SOTE-sektoriin yleensäkin) mahdollisesti tultaisiin soveltamaan?

Kysymys: Tom Kolmakow: Sosiaalihuollon asiakirjojen kantaan tallennusoikeus käsittääkseni pitäisi määräytyä työtehtävien perusteella. Tekninen määrittäminen kuitenkin vaatii ammattilaisen rekisteröintinumeroita. Etenkin yksityiselle puolella töissä on henkilöitä joilla ei ole Suosikki-tunnusta mutta joiden kirjausten pitäisi mennä kantaan. Onko tähän tulossa muutosta?

Vastaus: Käyttöoikeussäädännöstö on myös tarkentumassa osana tiedonhallinnan lainsäädäntöuudistusta. Asiakastietolaki edellyttää asiakastietojen käsittelijöiden tunnistamista todentamalla, ja tietysti kaikki asiakasasiakirjat on tallennettava Kantaan. Asiakastietolain HE:n 17 §:n perusteluissa: Ammattihenkilöiden ja palvelunantajien palveluksessa olevan muun henkilöstön tunnistaminen ja sähköinen allekirjoitus toteutetaan Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ohjaus ja valvontaviraston varmennepalveluiden ja toimintayksiköiden käyttöoikeuksien hallinnan avulla.

Sote-varmennekortit tulevat käyttöön kaikille asiakastietoa käsittelevien järjestelmien käyttäjille, myös muille kuin rekisteröidyille ammattihenkilöille ja arkistointi sekä haut ovat sallittuja työtehtävien ja määriteltyjen käyttöoikeuksien puitteissa. Arkistointi- ja

Kanta-palvelut

8.12.2021

hakutoiminnallisuudet eivät edellytä, että käyttäjä on rekisteröity ammattihenkilö.

Asiakasasiakirjojen metatiedoissa ja sanomatasolla rekisteröintinumeroa käytetään ensisijaisesti Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisterin rekisteröintinumeroa, mutta jos sitä ei ole käytettävissä käytetään ammattihenkilön henkilötunnusta.

Asiaa tullaan selkeyttämään maaliskuussa 2022 julkaistavassa määrittelypaketissa.

4 Ajankohtaista DVV:llä, Jari Pirinen / DVV

Jari Pirinen, DVV, esitteli DVV:n ajankohtaiset asiat.

Kommentti: Ilkka Toivola: Julkaisuaikataulun muutos hyvä!

5 Asiakastietolain toimeenpanon tilannekatsaus, Kela

Riitta Tuomaala, Hanne Laukkanen, Sole Salmijärvi, Kirsi Vainio ja Erja Vornanen Kela, esittelivät asiakastietolain toimeenpanon tilannekatsauksen.

Kysymys: Sanna Kallankari: Onko aikaisemmin käsitelty kokouksessa tai onko tarkoitus tulevaisuudessa käsitellä, kuinka käytännössä varmistetaan käyttäjän näkökulmasta HVA-muutostöiden onnistuminen tilanteessa, jossa HVA:lla on useampi kuin yksi APTJ-toimittaja? Olisiko esimerkiksi mahdollista testata ennalta tietojen näkyvyyttä HVA:n sisällä eri organisaatioiden välillä, uusien Asiakastietolain vaatimusten osalta? Ja testata myös tuleeko esille muita mahdollisia yhteen toimivuuden haasteita?

Vastaus: Hyvinvointialueiden rekisterimuutoksiin ja testausmahdollisuuksiin palataan alkuvuonna 2022 järjestettävässä tilaisuudessa.

6 Ajankohtaista Fimealla, Harri Nurmi / Fimea

Harri Nurmi, Fimea, esitteli Fimean ajankohtaiset asiat.

Kysymys: Kari Heinonen: Eikös lääkeryhmä ollut myös toisteinen tieto? Onko kysytty tämän tuesta/hyödyntämisestä? Ajattelen siis sitä, että miksi yhden lääkeryhmä(koodi)tiedon pituutta on tarvetta kasvattaa merkittävästi, jos tieto voi toistua tarvittaessa toiselle koodistolle.

Vastaus: Markus Mäkelä: On toistuva kenttä.

Kysymys: Jyrki Jaakkola: Miten hyvin nykyään toteutuu atc-koodiston ajantasaisuus vrt. lääketietokanta? Ainakin aikaisemmin ollut ongelmia tämän kanssa.

Kommentti: Katriina Köli: Kyse on koodistopalvelussa olevan ATC-koodiston ajantasaisuudesta. Koodistopalvelun koodistoa ei päivitetä säännöllisesti, ja siksi Lääketietokannasta löytyviä uusia ATC-koodeja ei välttämättä löydy koodistosta.

Kommentti: Jari Lehtonen: Käsin tietyin välein päivitetään eli noin kerran vuodessa. Viimeksi päivitetty syyskuussa.

Kysymys: Kari Heinonen: Mutta FIMEAn ATC-koodistoa ei taideta olla määritelty käytettäväksi asiakirjassa. Vaan "virallinen" on Koodistopalvelun versio.

Kanta-palvelut

8.12.2021

Kysymys: Kari Heinonen: Oma hämärä mielikuvani Koodistopalvelun ATC-koodistosta on, että siinä oli myös jotain ns. alkutilanteen epämääräisyyttä periytyen monen vuoden takaa. Tarkoitan siis sitä, että koodisto johon päivityksiä on aikoinaan alettu tehdä ei ole ollut kansainväliseen ATC:hen verrattuna ko. ajanhetkellä täysin konsistentti.

Vastaus: Jari Lehtonen: Koodistopalvelimelta jaeltava ATC-koodisto perustuu Fimean ylläpitämään ATC-koodistoon. Alkuperäinen pohja on otettu Fimean ATC-koodistosta. Jos jotain epäyhteensopivaa kansainväliseen ATC:hen niin sen pitäisi olla myös Fimean ATC-koodistoon.

Kommentti: Harri Nurmi: Kiitos, jatkan seuraavaan tässä vaiheessa. Jos tulee kysyttävää, niin harri.nurmi@fimea.fi -osoitteeseen voi laittaa viestiä.

Kysymys: Kari Heinonen: Uudessa lääketietokannassa tieto esitetään määritellyn CV-tietotyypin avulla so. koodin ja koodijärjestelmän yhdistelmänä. Noin periaatteessa rakenteen koodi -osuus on tunniste, joten on hiukan kyseenalaista onko OK käyttää tunnisteen sisäistä rakennetta mihinkään ohjelmalliseen tarkoitukseen.

Vastaus: Jari Lehtonen: Yleensä koodin sisäistä rakennetta ei pitäisi käyttää ohjelmalliseen tarkoitukseen. Koodia pitäisi käyttää vain yksilöintiin.

Vastaus: Harri Nurmi: Siis koodin tarkoitushan on vain, että yhtä määrätessä voidaan näyttää muut samaan ryhmään kuuluvat. Ei muuta ja jatkossakin näin oli alkuperäinen ajatus.

Kysymys: Kari Heinonen: Eli periaatteessa ei olisi mitään estettä käyttää ko. vertailussa kahta kooditietoa samanaikaisesti (primääri + sekundäärinen lääkeryhmä tjsp.)? Tai sitten muutetaan speksiä ja esitetään tieto kooditiedon ja arvon yhdistelmänä (jolloin arvo voi olla "kuinka pitkä vaan").

Kommentti: Kari Heinonen: Jari Lehtonen Muistelen yhden juurisyyn olleen, että kv-ATC:n alkuaikoina koodien muutoksia tehtiin ns. "vanhojen päälle" (lue: muuttaen vanhojen koodien merkitystä) - sattuneesta syystä tästä kuitenkin luovuttiin tietojenkäsittelyn tullessa normiksi :-). Toinen juurisyys oli siinä että Koodistopalvelun alkutilanteesta puuttui kv-ATC:n muutokset useamman vuoden ajalta (osittain ehkä siksi että FIMEAlla oli datassa vain ne jotka Suomessa esiintyivät lääkkeissä).

7 Potilastiedon arkiston tilannekatsaus, Sole Salmijärvi /Kela

Sole Salmijärvi, Kela, esitteli potilastiedon arkiston tilannekatsauksen.

Kysymys: Kari Heinonen: Mahtokohan sosiaalihuollon 16.12. tilaisuuden kellonaika olla kalvolla väärin? Sinänsä kiusallisesti menee THL:n laaturekisteritapahtuman kanssa päällekkäin mutta ennen joulua on päiviä vain rajoitetusti.

Vastaus: Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston tämän vuoden viimeinen kyselytunti järjestetään to 16.12.2021 klo 14–16. THL:n Laaturekisterifoorumi järjestetään to 16.12.2021 klo 9–17, joten vähän tuossa on päällekkäisyyttä. Alkuperäisen suunnitelman mukaan kyselytunnin piti olla huomenna 9.12., mutta se siirrettiin päällekkäisen THL:n järjestämän Asiakastietolain täytäntöönpanoa ohjaavat määräykset -infotilaisuuden takia. Tässä vaiheessa aikatauluja ei enää muuteta.

Kysymys: Mikko Haukilahti: Kun siirtymäaikana APTJssä on käytössä vielä vanhat informointi- ja suostumusasiakirjat, niin toimitaanko kaikilta osin ns. "vanhalla

Kanta-palvelut

8.12.2021

mallilla", kunnes uudet asiakirjat on toteutettu järjestelmiin. Kysymyksiä tullut mm. suostumus- ja kieltoasiakirjojen allekirjoittamisesta (tarvitseeko allekirjoituksia edelleen ottaa)?

Vastaus: Sole Salmijärvi: Allekirjoitukset eivät ole tarpeen, eikä uusia, 1.11.2021 jälkeen muodostettuja asiakirjoja ole tarpeen 1.11.2021 jälkeen. Jos vanhat muunnostiedostot ovat käytössä, lomakkeilla näkyy allekirjoitus-rivit, mutta ei siis tarvitse allekirjoittaa.

Kysymys: Anita Van Gils: Koska lomakkeiden muutostiedostot pitää olla tuotannossa käytössä?

Vastaus: Muunnostiedostot voi ottaa käyttöön heti niiden julkaisun jälkeen, viimeistään asiakastietolain muutosten toteuttamisen yhteydessä.

Kysymys: Leena Männistö: En löydä linkkiä Sote-tietojärjestelmien olennaiset vaatimukset ja sertifiointi koulutukseen 15.12. Saisiko sen tähän.

Vastaus: Lise-Lotte Holmberg:

<https://thl.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumat/tapahtumakalenteri/-/event/8134672>

THL:n tapahtumakalenteri: [Tapahtumakalenteri - THL](#)

8 Uudistunut Kanta-palvelujen käyttöönoton tuki ja ohjaus, Kela

Elina Salmela, Kela, esitteli uudistuleen Kanta-palvelujen käyttöönoton tuen ja ohjauksen.

Ei kommentteja tai kysymyksiä.

9 Ajankohtaista yhteistestauksesta, Laura Klemetti /Kela

Laura Klemetti, Kela, esitteli yhteistestauksen ajankohtaiset asiat.

Kommentti: Anita van Gils: Testistepit kannattaisi olla geneerisempiä, nyt testien tekeminen ei aina yksityisen terveydenhuollon järjestelmissä ole ihan helppoa.

Vastaus: Tämä on tiedostettu ja siihen yritetään panostaa jatkossa.

Kysymys: Jimi Manninen: Olisiko mahdollista saada yhteistestauksessa käytettäviä testitapauksia helposti saataville jo ennen varsinaista ilmoittautumista? Helpottaisi testauksen suunnittelua jo määrittelyvaiheessa.

Vastaus: Tällä hetkellä esitestitapaukset ovat etukäteen saatavilla yhteistestauksen ilmoittautumislomakkeella. Varsinaiset testitapaukset on annettu ilmoittautumisen hyväksymisen jälkeen järjestelmätoimittajalle. Yhteistestauksen testitapaukset johdetaan määrittelyistä, joten mahdolliset yhteistestauksessa huomioitavat tilanteet tulisi olla niistä luettavissa.

Jatkokysymys: Jimi Manninen: On joo johdettavissa määrittelyistä, mutta koska yhteistestauksen tapaukset toimivat osaltaan toiminnallisuuden hyväksymisehtoina olisi ne mukava olla mahdollisimman aikaisin saatavilla. Nuo testitapaukset lienevät kuitenkin valmiiksi määritellyjä ja tiedossa jo ennen ilmoittautumista? Ja tuo vaikuttaisi suoraan siihen sujuvuuteen myös mielestäni.

Kanta-palvelut

8.12.2021

Kommentti: Mikko H: Tämä varsinkin tilanteissa, joissa esitestitapaukset eivät mene vastaavalle tarkkuustasolle kuin yhteistestauksen testitapaukset.

Kysymys: Anita van Gils: Kysymys lääkityksen aikataulusta, pitääkö 15.3. deadline yhä paikkansa? Apteekkijärjestelmät eivät vielä näytä aloittaneen yhteistestauksia.

Vastaus: Vainio Kirsi: Aikataulu pitää paikkaansa, eli 15.3. on tavoite.

Jatkokysymys: Jimi Manninen: Onko esimerkiksi jotain selvää käytännön estettä miksei testitapaukset voisi olla vastaavasti saatavilla kuten määrittelydokumentaatio?

Vastaus: Laura Klemetti: Kiitos palautteesta, saamme sitä aika ajoin. Yritetään panostaa määrittelyissä myös siihen, että vaatimukset ja siten myös hyväksymiskriteerit ovat niistä luettavissa / johdettavissa. Toki kehitämme myös yhteistestauksen prosessia ja tämäkin asia voidaan ottaa jatkossa keskusteluun. Nyt tämän toiminnan tarkoituksena on se, ettei yhteistestauksen testitapauksia käytetä vaatimusmäärittelyä järjestelmän toteutukselle, vaan toteutukset perustuvat määrittelyihin.

Kommentti: Jimi Manninen: Voisin kuvitella, ettei testitapauksilla voi korvata määrittelyä, mutta toki voin olla naiivi siinä suhteessa. Mielestäni tuo toisi selkeyttä ja avoimuutta prosessiin.

Kysymys: Anne Palin: Kirsi Vainio, voitko vielä tarkentaa tilannetta / dead line 15.3.2022 ja siihen liittyvä yhteistestausaikataulu. Ja mikä tilanne testausympäristön virheen osalta? Mielelläni keskustelisin asiasta.

Vastaus: Kirsi Vainio: Anne: liittyä validointipalveluun, että apteekkijärjestelmän ei kuulu tuottaa määrätyn lääkkeen yksilöivää tunnistetta eikä sen osatunnistetta.

Vastaus: Kirsi Vainio: Anne, ja vielä, toki liittyä myös reseptikeskuksen toimitukseen tuo yllä oleva.

Kysymys: Anne Palin: Pitääkö sekin aikataulu vielä, että yhteistestaukseen pitää ilmoittautua 2 kk ennen?

Vastaus: Eri Kanta-palvelujen varsinaisiin yhteistestauksiin ilmoittautumiset pyydetään toimittamaan yhä 2kk ennen toivotun yhteistestauksen aloitusajankohtaa. Eteenpäin yhteensopivuuden testauksissa ilmoittautuminen tapahtuu sähköpostitse osoitteeseen yhteistestaus@kanta.fi, eikä esitestitapauksia ole. Tärkeintä on ilmoittautua yhteistestaukseen silloin, kun järjestelmällä on siihen valmius.

10 Kanta-palvelujen tuotannon tilannekatsaus, Sami Jyväkorpi /

Kela

Sami Jyväkorpi, Kela, esitteli Kanta-palvelujen tuotannon tilannekatsauksen.

Ei kommentteja ja kysymyksiä.

11 Seuraavat kokoukset

- 9.2.2022
- 6.4.2022
- 15.6.2022

Kanta-palvelut

8.12.2021

- 7.9.2022
- 16.11.2022

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Lise-Lotte Holmberg, Kela, päätti kokouksen.

Kela

Kanta-palvelut

PL 450,